

Fiili bir çalışma ya da hizmetin karşılığı olmayan manevi tazminat; gelir vergisiyle veraset ve intikal vergisine tabi değildir.

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Sirküler No: 402

Tarih: 10.09.2022

Kısa Cevap

Mahkeme kararıyla ödenen **manevi tazminat**, bir işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak hizmet karşılığı yapılan bir ödeme olmadığından **ücret sayılmaz** ve üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaz. Maddi ve manevi zarar karşılığı ödenen tazminatlar ivazsız intikal sayılmadığından **veraset ve intikal vergisine de tabi değildir**.

Gelir Vergisi Yönünden

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesinde;

"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre de, hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61'inci maddede yazılı olup, ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104'üncü maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Aynı Kanunun 25'inci maddesinde ise, gelir vergisinden müstesna tazminat ve yardımlar tadadi olarak sayılmıştır.

Maddi ve Manevi Tazminat Ayrımı

Öte yandan, "tazminat" kavramı maddi ve manevi anlamda uğranılan zarar karşılığında ödenen para ya da ödeneği ifade etmekte olup, kişilerin mal varlığında meydana gelen eksilmeyi karşılamaya yönelik olarak yapılan ödemeler maddi tazminat kavramının konusunu oluştururken, mal varlığı dışındaki hukuki değerlere yapılan saldırılarla meydana getirilen eksilmenin giderilmesi ve zarara uğrayan şahsın manevi varlığında meydana gelen tahribatın kısmen de olsa hafifletilmesine yönelik ödemeler ise manevi tazminatın konusunu oluşturmaktadır.

Buna göre, kişinin manevi değerlerinde sebep olunan zararı tazmin amacıyla mahkeme kararıyla maddi bir bedel olarak tayin edilen, ancak fiili bir çalışma ya da hizmetin karşılığı olmayan manevi tazminatın, bir işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak bir hizmet karşılığı yapılan bir ödeme olmaması nedeniyle ücret olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamakta olup, söz konusu ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaması gerekmektedir.

Veraset ve İntikal Vergisi Yönünden

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1'inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti uyruğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir şekilde bir şahıstan diğer şahsa intikalinin veraset ve intikal vergisine tabi olduğu, 2'nci maddesinde ise "İvazsız intikal" tabirinin, hibe yoluyla veya herhangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları ifade ettiği, maddi ve manevi bir zarar mukabili verilen tazminatların ivazsız sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, ivazsız intikal olarak kabul edilmemesi nedeniyle, maddi ve manevi bir zarar karşılığı ödenen paraların veraset ve intikal vergisine tabi tutulması mümkün değildir.

(Gelir İdaresi 27/08/2014 tarih ve 495 sayılı Özelgesi)

Sık Sorulan Sorular

Manevi tazminat ücret sayılır mı?

Hayır; hizmet karşılığı yapılan bir ödeme olmadığı için ücret sayılmaz.

Gelir vergisi tevkifatı yapılır mı?

Hayır.

Veraset ve intikal vergisine tabi mi?

Hayır; maddi ve manevi zarar karşılığı verilen tazminatlar ivazsız sayılmaz.

Maddi tazminat için de aynı sonuç geçerli mi?

Veraset ve intikal vergisi yönünden evet; maddi ve manevi zarar karşılığı ödenen paralar ivazsız intikal kabul edilmemektedir.

Resmî Kaynaklar

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (61, 25, 94, 103 ve 104'üncü maddeler)
- 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu (1 ve 2'nci maddeler)

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın. prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/	Bordro Outsource Operasyon bizde, ekran ve veri sizde. prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/	Ar-Ge, Teknopark, TEKMER Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri. prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/
---	---	---

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez. prozon.net/hesap-makineleri/	Analiz Merkezi Teknopark ve teşvik analizleri. analiz.prozon.net	Yıllık Parametreler SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl. prozon.net/yillik-parametreler/
--	---	---

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi Beyan ve ödeme günleri tek takvimde. prozon.net/mevzuat-takvimi/	Mevzuat Sirkülerleri Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni. prozon.net/sirkuler/#bulten
---	---

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/fiili-bir-calisma-ya-da-hizmetin-karsiligi-olmayan-manevi-tazminat-gelir-vergisi-ile-veraset-ve-intikal-vergisine-tabi-degildir/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 07:04 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net